

ข่าวประชาสัมพันธ์

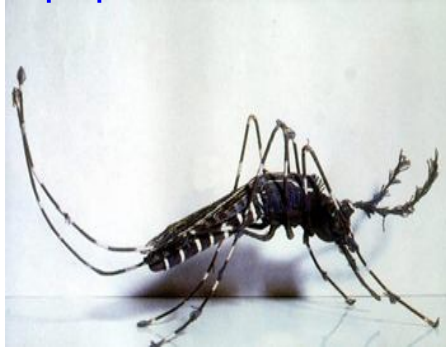
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนค้ำ

หมู่ที่ 3 อ่างทองเนิน จังหวัดนครราชสีมา 30170 โทร./โทรสาร 0-4424-9011 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ shata@abtnonkha.go.th

ฉบับที่ 2 /2553

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2553

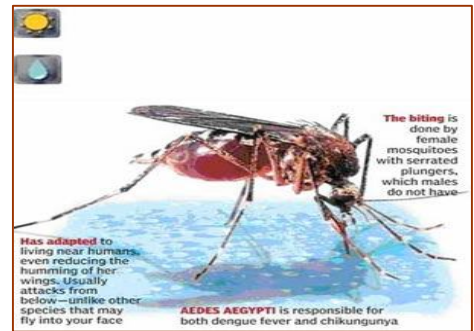
ชिकุนกูญา โรคร้าย ที่มากับยุงลาย

เมื่อเร็วๆ นี้เราคงได้ยินข่าวว่าเกิดการแพร่ระบาดของ "โรคชिकุนกูญา" ในแถบจังหวัดชายแดนภาคใต้จนลุกลามไปเกือบทั่วทั้งประเทศแล้วนั้น ทำให้หลายคนแปลกใจไม่น้อยว่านี่คือโรคประหลาดสายพันธุ์ใหม่อะไรหรือเปล่า..... วันนี้ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม อบต.โนนค้ำ จึงอาสาคลายข้อสงสัยด้วยการนำความรู้เกี่ยวกับ "โรคชिकุนกูญา" มาบอกต่อกันค่ะ...

"ชिकุนกูญา" คืออะไร

"โรคชिकุนกูญา" (Chikungunya) หรือ "โรคไขปวดข้อยุงลาย" ไม่ใช่โรคใหม่อะไรหรอกค่ะ แต่เป็นโรคที่อุบัติขึ้นมานานแล้วตั้งแต่ปี ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) โดยมีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ทวีปแอฟริกา ก่อนจะแพร่ระบาดไปหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย ซึ่งผู้ที่บรรยายลักษณะของโรคชिकุนกูญาเป็นคนแรกคือ Marion Robinson

และ W.H.R. Lumsden ในปี ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) ซึ่งก่อนหน้านั้น 3 ปี เกิดมีการระบาดของโรคในดินแดนที่ราบสูงมากอนดี พรหมแดนระหว่างประเทศโมซัมบิก และแทนซาเนียในปัจจุบัน จากนั้นก็พบการระบาดของเชื้อชिकุนกูญาเป็นครั้งแรกในทวีปแอฟริกาเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การแพร่เชื้อโรคชिकุนกูญาในทวีปแอฟริกา นั้น มี 2 วงจร คือ "วงจรชนบท" คน-ยุง-ลิง ซึ่งมีลิงบาร์บูน เป็นโฮสต์ โดยมีการระบาดเล็กๆ เป็นครั้งคราว ก่อนที่คนจะนำเชื้อชนิดนี้ออกมาสู่ชุมชนเมืองทำให้เกิด "วงจรในเมือง" คน-ยุงกลายเป็นการแพร่ระบาดจากคนสู่คนโดยมียุงเป็นพาหะนั่นเอง

ส่วนการแพร่เชื้อชिकุนกูญาในทวีปเอเชียต่างจากในทวีปแอฟริกา เนื่องจากวงจรที่พบคือ "วงจรในเมือง" มียุงลายเป็นพาหะนำเชื้อติดต่อไปสู่คนได้ รูปแบบคล้ายคลึงกับโรคติดต่อที่นำโดยยุงลายอื่นๆ ซึ่งอุบัติการณ์ของโรคเป็นไปตามการแพร่กระจาย และความชุกชุมของยุงลาย โดยเกิดการแพร่ระบาดในทวีปเอเชียครั้งแรกที่เมืองกัลกัตตา ประเทศอินเดีย ในปี ค.ศ.1963 (พ.ศ.2506) จากนั้นพบการระบาดเป็นครั้งคราว จนกระทั่งในปี ค.ศ. 2005 – ค.ศ.2006 (พ.ศ.2548 – พ.ศ.2549) พบการระบาดใหญ่ที่หมู่เกาะทางตอนใต้ของอินเดีย มีผู้เสียชีวิต 237 รายและประชากรหนึ่งในสามติดเชื่อไวรัสชिकุนกูญา

ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันเมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ.2006 (พ.ศ.2549) พบการระบาดของไวรัสชिकุนกูญาในประเทศปากีสถาน ต่อมาในเดือนมกราคม ค.ศ. 2008 (พ.ศ.2551) พบการระบาดในประเทศสิงคโปร์ พบผู้ป่วย 10 ราย โดยทางการสิงคโปร์ได้ออกมาตรการเฝ้าระวังโรคอย่างใกล้ชิด ทางด้านประเทศมาเลเซียพบการระบาดของโรคชिकุนกูญาในเดือนกันยายน ค.ศ.2008 (พ.ศ.2551) มีผู้ป่วย

1,975 ราย กว่าครึ่งอาศัยอยู่ในรัฐยะโฮร์ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มาจากประเทศอินเดีย และคนมาเลเซีย ที่เดินทางไปท่องเที่ยวประเทศอินเดีย

ในประเทศไทยพบมีการระบาดของโรคชิคุนกุนยา 7 ครั้ง ดังนี้

- ในปี พ.ศ.2531 (ค.ศ.1988)พบการระบาดที่จังหวัดสุรินทร์
- ในปี พ.ศ.2534 (ค.ศ.1991) พบการระบาดที่จังหวัดขอนแก่น และปราจีนบุรี
- ในปี พ.ศ. 2536 (ค.ศ.1993) มีการระบาด 3 ครั้งที่จังหวัดเลย นครศรีธรรมราช และหนองคาย
- ในปี พ.ศ.2551 (ค.ศ.2008) พบการระบาดที่จังหวัดนราธิวาส รายงานผู้ป่วยที่ตำบลละหาร

อำเภอเยื้อง

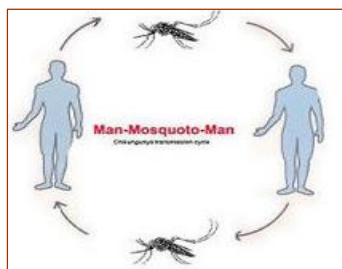
ตั้งแต่เดือนกันยายน 2551 ถึงวันที่ 12 ตุลาคม 2551 พบรายงานผู้ป่วยรวมทั้งหมด 170 ราย ใน 2 จังหวัด คือ นราธิวาส ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเยื้อง 99 ราย อำเภอเจาะไอร้อง 9 ราย และอำเภอแว้ง 44 ราย และพบที่ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำนวน 18 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต

- ในปี พ.ศ. 2552(ค.ศ.2009) การแพร่ระบาดของโรคชิคุนกุนยาพบในจังหวัดพัทลุง

โดยสำรวจพบผู้ป่วยครั้งแรกเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2552 กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยสูงสุดคือระหว่าง 25-34 ปี อาชีพที่พบผู้ป่วยสูงสุดคือกลุ่มเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และอาชีพรับจ้าง อำเภอที่พบผู้ป่วยมากที่สุดคืออำเภอป่าพะยอม อำเภอกงหรา อำเภอเขาชัยสน และอำเภอเมือง ตามลำดับ โดยผู้ป่วยทั้งหมดได้เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลอำเภอนั้น ผู้ป่วยทุกรายอยู่ในอาการปลอดภัย นอกจากนี้ยังพบว่า อัตราการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้นหลังมีผู้ป่วยเดินทางกลับจากรับจ้างกรีดยางพาราจากจังหวัดใกล้เคียง ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 พบผู้ป่วยโรคชิคุนกุนยา สะสมจำนวน 20,541 ราย ใน 23 จังหวัด ยังไม่พบผู้เสียชีวิต โดยพบผู้ป่วยจาก 7 จังหวัด ได้แก่ สุพรรณบุรี ตรัง พัทลุง ยะลา นราธิวาส และสตูล

ที่มาของชื่อไวรัสชิคุนกุนยา ชื่อของเชื้อไวรัสชิคุนกุนยานั้นมาจากคำในภาษา Makonde ซึ่งเป็นภาษาของชนพื้นเมืองในแอฟริกาที่อาศัยอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศแทนซาเนีย และทางตอนเหนือของประเทศโมซัมบิกโดยรากศัพท์พื้นเมืองเดิมเรียกว่า kungunvala ซึ่งมีความหมายเป็นภาษาอังกฤษว่า **"That which bends up"** สอดคล้องกับลักษณะอาการปวดข้อของโรคนี้

สาเหตุของโรคชิคุนกุนยา โรคชิคุนกุนยาเกิดจากเชื้อไวรัสชิคุนกุนยา(Chikungunya virus) ซึ่งเป็นRNA Virus จัดอยู่ใน genus alphavirus และfamilyTogaviridae ที่มีอยู่กลายเป็นพาหะนำโรคที่สำคัญ ดังนั้นจึงมักพบการระบาดในช่วงฤดูฝนที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะกับการเพาะพันธุ์ของยุงลาย ซึ่งเมื่อประชากรยุงเพิ่มขึ้น

ทำให้มีการติดเชื้อในยุงลายมากขึ้น โดยพบโรคนี้ได้ในทุกกลุ่มอายุ ซึ่งต่างจากไข้เลือดออก และหัดเยอรมันที่ส่วนมากพบในผู้อายุน้อยกว่า 15 ปี

การติดต่อของโรคชิคุนกุนยา

การติดต่อของโรคชิคุนกุนยาเกิดขึ้นเมื่อยุงลายตัวเมียกัดและดูดเลือดผู้ป่วยที่อยู่ในระยะไข้สูง ซึ่งเป็นระยะที่มีไวรัสอยู่ในกระแสเลือด เชื้อไวรัสนั้นจะไปเพิ่มจำนวนมากขึ้นในตัวยุง และเมื่อยุงนั้นไป

กัดคนอื่นต่อก็จะปล่อยเชื้อไปยังคนที่ถูกกัดทำให้เกิดการติดเชื้อโรคชิกุนกุญาได้

ทั้งนี้ โรคชิกุนกุญยามีระยะฟักตัว 1-12 วัน แต่ช่วง 2-3 วันจะพบบ่อยที่สุด ส่วนในช่วงวันที่ 2-4 วัน จะเป็นช่วงที่มีไข้สูง มีไวรัสอยู่ในกระแสเลือดมาก และสามารถติดต่อกันได้หากมีถุงลายมากัดผู้ป่วยในช่วงนี้และนำเชื้อไปแพร่ยังผู้อื่นต่อ

อาการของโรคชิกุนกุญา

ผู้ที่เป็โรคชิกุนกุญาจะมีไข้สูงอย่างฉับพลัน ร่วมกับอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น มีผื่นแดงขึ้นตามร่างกาย ปวดกล้ามเนื้อ ปวดกระดูกหรือข้อ ปวดกระบอกตา หรือมีเลือดออกตามผิวหนัง และอาจมีอาการคันร่วมด้วย ซึ่งดูเผินๆ คล้ายกับโรคไข้เลือดออก หรือหัดเยอรมัน แต่จะไม่มีอาการรุนแรงจนถึงขั้นช็อกหรือเลือดออกมากเช่นโรคไข้เลือดออก

อย่างไรก็ตาม โรคชิกุนกุญาสามารถเป็นได้ทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ แต่ผู้ใหญ่จะมีอาการรุนแรงกว่า คือมักมีอาการปวดข้อทั้งข้อมือ ข้อเท้า และเป็นข้ออักเสบตามมาด้วย ซึ่งมักจะเปลี่ยนตำแหน่งที่ปวดไปเรื่อยๆ บางครั้งมีอาการรุนแรงมากจนขยับข้อไม่ได้ แต่จะหายภายใน 1-12 สัปดาห์ หรือบางคนอาจจะปวดเรื้อรังอยู่เป็นเดือนหรือเป็นปีก็ได้ และไม่พบผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงถึงช็อกจนเสียชีวิต

การรักษาและป้องกันโรคชิกุนกุญา

ทุกวันนี้ยังไม่มียาสำหรับการรักษาและป้องกันโรคชิกุนกุญา ดังนั้นการรักษาจึงเป็นการรักษาตามอาการ เช่นหากเป็นไข้ก็ให้ยาลดไข้หรือหากปวดข้อ ก็ให้พักผ่อนอย่างเพียงพอเพื่อบรรเทาอาการเท่านั้น แต่ล่าสุดได้มีผลการศึกษาวิจัยพบว่า ยาคลอโรควิน(Chloroquin)สามารถบรรเทาอาการที่เกิดจากโรคชิกุนกุญาได้ผลดีเช่นกันทั้งนี้วิธีที่จะสามารถป้องกันโรคชิกุนกุญา

ยาได้ดีที่สุดก็คือ การกำจัดยุงลายอันเป็นตัวพาหะนำโรค โดยต้องหมั่นตรวจดูแหล่งน้ำภายในบ้าน เช่น บ่อ กะละมัง ชาม โถงน้ำ ตุ่ม ฯลฯ ควรหาฝาปิดให้เรียบร้อยเพื่อป้องกันไม่ให้ยุงมาวางไข่ หรือให้ใส่ทรายอะเบทในอัตรา1กรัมต่อน้ำ10 ลิตร ลงไปในน้ำก็จะสามารถป้องกันการวางไข่ของยุงลายได้ รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาฉีดพ่นหมอกควันตามอาคารบ้านเรือนที่มีแหล่งน้ำขังอยู่ เพื่อเป็นการป้องกันและกำจัดลูกน้ำยุงลาย

จะเห็นว่าแม้โรคชิกุนกุญาจะไม่ทำอันตรายถึงชีวิต แต่ก็ทำให้คนป่วยได้รับความทุกข์ทรมาน และความรำคาญใจจากอาการปวดได้เช่นกัน ดังนั้นเราจึงควรป้องกัน และเตรียมพร้อมรับมือกับโรคชิกุนกุญาไว้ก่อนจะดีที่สุดคะ

เรียบเรียงข้อมูลโดย.....

ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลโนนค่า

ขอขอบคุณภาพประกอบจาก กระทรวงสาธารณสุข ,thaimuslim.com ,bangkokhealth.com, thairath.co.th